

ЗВІТ

про базове відстеження результативності регуляторного акта – постанови Правління Національного банку України від 26 лютого 2021 року № 22 “Про затвердження Положення про організацію, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг”

Виконавець заходів із відстеження

Національний банк України (Департамент методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ).

Цілі прийняття акта

Постанова Правління Національного банку України від 26 лютого 2021 року № 22 “Про затвердження Положення про організацію, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг” (далі – регуляторний акт) прийнята з метою врегулювання процесу організації, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг, їх афілійованих та споріднених осіб, небанківських фінансових груп, за якими здійснює нагляд Національний банк України (далі – Національний банк).

Строк виконання заходів із відстеження

Базове відстеження результативності регуляторного акта розпочато 11 січня 2022 року та закінчено 11 лютого 2022 року.

Тип відстеження

Базове відстеження.

Методи одержання результатів відстеження

Аналіз показників результативності регуляторного акта з використанням статистичних даних.

Дані та припущення, на основі яких відстежувалася результативність, а також способи одержання даних

Відстеження результативності регуляторного акта проводилося на підставі набутого практичного досвіду Національного банку України та небанківських фінансових установ – учасників ринку небанківських фінансових послуг, інших суб’єктів, на яких поширюється дія регуляторного акта, з питань організації, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок (на підставі статистичних даних щодо кількості суб’єктів господарювання та/або фізичних осіб – об’єктів інспекційних перевірок, проведених інспекційних перевірок у 2021-2022 роках, основних результатів інспекційних перевірок); аналізу звернень, запитів, пропозицій, а також відповідних публікацій у засобах масової інформації.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/21454

від 17.03.2022 12:54

Кількісні та якісні значення показників результативності акта

1. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія акта (таблиця 1).

Об'єктами інспекційних перевірок відповідно до вимог законодавства та регуляторного акта є учасники ринків небанківських фінансових послуг (небанківські фінансові установи та особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги, регулювання та нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк), їх афілійовані та споріднені особи¹.

Уповноважені Національним банком особи можуть здійснювати інспекційні перевірки зазначених об'єктів інспекційних перевірок у межах нагляду на індивідуальній і консолідованій основі².

Інформація щодо кількості учасників ринків фінансових послуг (крім споживачів), їх афілійованих та споріднених осіб, небанківських фінансових груп, за якими здійснює нагляд Національний банк, та їх охоплення інспекційними перевірками в 2021-2022 роках наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Інформація щодо кількості об'єктів інспекційних перевірок

Об'єкти інспекційних перевірок	Кількість об'єктів інспекційних перевірок		
	станом на 01.02.2021	станом на 01.02.2022	із них: охоплені інспекційними перевірками у 2021-2022 роках
1	2	3	4
Усього, з них:	1962	1789	50
Кількість учасників ринків небанківських фінансових послуг, із них:	1941	1765	50
страховики	210	146	15
кредитні спілки	318	275	10
фінансові компанії	968	949	25
ломбарди	301	259	0
особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги	144 ³	136 ³	0
Кількість небанківських фінансових груп	21	24	0

¹ Підпункт 3 пункту 2 регуляторного акта.

² Пункт 4 регуляторного акта.

³ У тому числі АТ "УКРПОШТА", оператор поштового зв'язку

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/21454

від 17.03.2022 12:54

2. Інформація про кількісні дані щодо проведених інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг у 2021-2022 роках зазначена в таблиці 2.

Таблиця 2

Інформація щодо проведених інспекційних перевірок у 2021-2022 роках
(станом на 01.02.2022)

Об'єкти інспекційних перевірок	2021 рік				2022 рік			
	Заплановано	Проведено		Тривалість (робочих днів)	Заплановано	Проведено		Тривалість (робочих днів)
		всього	у тому числі позапланових			всього	у тому числі позапланових	
Усього, з них:								
учасники ринку небанківських фінансових послуг, із них:	32	53	53	398	40	2	2	44
страховики	15	18	18	161 ⁴	19	0	0	14 ⁴
кредитні спілки	11	10	10	92	17	2	2 ⁵	30
фінансові компанії	4	25	25	145	4	0	0	0
ломбарди	1	0	0	0	0	0	0	0
лізингодавці	1	0	0	0	0	0	0	0
особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги	0	0	0	0	0	0	0	0
небанківські фінансові групи	-	-	-	-	-	-	-	-

Планом інспекційних перевірок на 2021 рік було заплановано проведення інспекційних перевірок 32 учасників ринку небанківських фінансових послуг,

⁴ Перевірка одного страховика розпочата у 2021 році, а завершена у 2022 році. Її тривалість зазначена окремо за роками.

⁵ Станом на 01.02.2022 триває перевірка однієї кредитної спілки. Тривалість перевірки зазначено до 01.02.2022.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0008/21454

від 17.03.2022 12:54

зокрема 15 страхових компаній, 11 кредитних спілок, 4 фінансових компаній, 1 ломбарду та 1 лізингодавця).

Слід зазначити, що фактично не було проведено жодної планової інспекційної перевірки, оскільки проведення Національним банком усіх видів планових перевірок банків, інших осіб, які є об'єктами нагляду (оверсайту), зупинено на період до останнього календарного дня місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19)⁶.

Водночас Національний банк протягом 2021-2022 років проводив позапланові інспекційні перевірки цих учасників у випадках, установлених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку, відповідно до процедур, установлених регуляторним актом.

Зважаючи на повторну наявність підстав для проведення позапланових інспекційних перевірок, Національний банк провів 18 перевірок 15 страховиків, 10 перевірок 8 кредитних спілок

3. Інформація про кількісні дані щодо основних результатів інспекційних перевірок у 2021-2022 роках зазначена в таблиці 3.

Таблиця 3

Інформація про основні результати інспекційних перевірок у 2021-2022 роках

	Страховики	Кредитні спілки	Фінансові компанії	Ломбарди	Особи, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги	Разом
1	2	3	4	5	6	7
Надіслано повідомлень про проведення перевірок:						
планових	0	0	0	0	0	0

⁶ Відповідно до постанови Правління Національного банку України від 18 березня 2020 року № 34 (зі змінами).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/21454

від 17.03.2022 12:54

1	2	3	4	5	6	7
позапла- нових	18	12	25	0	0	55
Складено:						
актів про відмову у проведенні перевірки	29	7	26	0	0	62
актів про створення перешкод	15	0	3	0	0	18
протоколів зустрічей у межах інспекцій- ної перевірки	23	22	10	0	0	55
довідок	5	6	3	0	0	14
Надіслано звітів за результатами інспекційних перевірок	4	5	3	0	0	12
Запрошено керівників для участі в розгляді на засіданні Комітету з нагляду основних результатів інспекцій- них перевірок	9	1	25	0	0	35
Ініційовано застосування заходів впливу, всього:	12	5	23	0	0	40

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

B/33-0008/21454

від 17.03.2022 12:54

1	2	3	4	5	6	7
з них прийнято відповідне рішення колегіального органу	12	3	22	0	0	37

Протягом 2021-2022 років під час організації, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок небанківських фінансових установ були застосовані усі основні процедури, визначені регуляторним актом.

Зокрема, надіслано 55 повідомлень про проведення позапланових інспекційних перевірок, під час перевірок членами інспекційної групи складались протоколи зустрічей (55) та довідки (14), у зв'язку з наявністю передбачених Законом про фінансові послуги та регуляторним актом підстав були складені Акти про створення перешкод (62) та Акти про відмову у проведенні інспекційних перевірок (18). За результатами інспекційних перевірок було ініційовано застосування адекватних заходів впливу (40), керівники об'єктів перевірок були запрошені для участі в розгляді на засіданні Комітету з нагляду основних результатів інспекційних перевірок (35).

Слід зазначити, що звернення, запити, пропозиції щодо дії регуляторного акта не надходили. Також немає інформації щодо наявності публікацій у засобах масової інформації з оцінкою дії регуляторного акта.

4. Розмір коштів і час, що витрачаються суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Загалом тривалість інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг протягом 2021-2022 років становила 398 робочих днів.

Можливі витрати суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб – об'єктів інспекційних перевірок на ринку небанківських фінансових послуг, пов'язані з наданням інспекційній групі належних умов для проведення інспекційної перевірки, інформації/пояснень/документів/копій документів, необхідних для здійснення виїзного нагляду на ринках небанківських фінансових послуг, здійснювались у межах кошторисів витрат на звичайну господарську діяльність.

Оцінка результатів реалізації акта та ступеня досягнення визначених цілей

Відповідно до Закону України від 12 вересня 2019 року № 79-IX “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг” Національний банк із 01 липня 2020 року отримав повноваження, передбачені частиною першою статті 30 Закону України “Про фінансові послуги та державне

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/21454

від 17.03.2022 12:54

регулювання ринків фінансових послуг” щодо проведення планових та позапланових інспекційних перевірок учасників ринків небанківських фінансових послуг (крім споживачів фінансових послуг), їх афілійованих та споріднених осіб.

У частині дев'ятій статті 30 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” визначено, що порядок проведення перевірок та оформлення їх результатів визначається Національним банком.

Отже, прийняттям регуляторного акта забезпечено виконання норм зазначених вище законів та здійснення Національним банком функції нагляду за діяльністю на ринку небанківських фінансових послуг у формі інспекційних перевірок.

Також регуляторним актом урегульовано питання організації, проведення та оформлення результатів інспекційних перевірок учасників ринку небанківських фінансових послуг та небанківських фінансових груп, зокрема визначено:

- процес організації планової та позапланової інспекційних перевірок;
- склад інспекційної групи;
- права й обов'язки членів інспекційної групи;
- права й обов'язки керівників і працівників об'єкта перевірки;
- оформлення результатів інспекційної перевірки;
- особливості перевірок небанківських фінансових груп, інформування про результати таких перевірок;
- порядок дій у разі відмови в проведенні або створенні перешкод під час здійснення інспекційної перевірки.

Положення регуляторного акта забезпечують універсальний підхід до учасників ринків під час проведення інспектування, прозорість проведення інспекційних перевірок та дають змогу учасникам ринків фінансових послуг реалізувати свої права щодо ознайомлення з результатами інспекційної перевірки та надання відповідних пояснень або заперечень (за потреби).

Упродовж дії регуляторного акта негативних відгуків щодо рівня підготовки цього документа від учасників ринку небанківських фінансових послуг не надходило.

Водночас регуляторний акт потребує змін. Проблеми, пов'язані із проведенням інспекційних перевірок відповідно до положень регуляторного акта, переважно спричинені установленням на території України карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 з 19 грудня 2020 року до 31 березня 2022 року (згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2020 року № 1236, зі змінами) та потребою врегулювання окремих питань комунікації, відсутністю протягом першого дня перевірки особи, уповноваженої представляти інтереси учасника ринку небанківських фінансових послуг на час проведення перевірки. Отже, в регуляторному акті потребують, зокрема, уточнення норми, спрямовані на забезпечення ефективної комунікації

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B20400000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/21454

від 17.03.2022 12:54

між регулятором та учасником ринку небанківських фінансових послуг, у тому числі щодо початку інспекційної перевірки, уточнення порядку складення акта про правопорушення, а також окремих повноважень учасників інспекційної групи та представників учасників ринку небанківських фінансових послуг.

Загалом результати реалізації регуляторного акта та ступінь досягнення визначених цілей оцінюються позитивно. Надалі висновок щодо оцінки результативності дії регуляторного акта буде зроблено за результатами повторного відстеження, яке здійснюватиметься відповідно до Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

Голова
Національного банку України

Кирило ШЕВЧЕНКО

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B204000000E9100000DB430000

Дійсний до: 01.07.2023 16:41:07

Національний банк України

В/33-0008/21454

від 17.03.2022 12:54